NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ 3834 MỖI SỐ HAI XU NGÀY THỨ BẢY 28 DECEMBRE 1929

Trung-Bắc Tân-Văn

中北新聞

Fondateur : F.-H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Réd. en Chef : PHẠM-HUY-LỤC
Ad. Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL «INDOCHINE» N°1249

Toutes les lettres destinées à la Rédaction doivent être adressées au Directeur HANOI — 68, rue Jules Ferry — HANOI
ADR. TÉLÉGR. : Trungbactanvan Hanoi
TÉLÉPHONE N° 150 — BOITE POSTALE N° 24

KHUYÊNQ HIÊUQ

Theo cái tập-tục và cái lễ-giáo ở phương Đông, thì đời người rất trọng là ngũ-luân (vua tôi, cha con, anh em, vợ chồng và bè bạn gọi là năm thường của loài người, mà trong ngũ-luân thì cha con là trọng nhất. Từ ông vua cho đến người dân, đều phải nơi giữ đạo hiếu, sư nho cũng lấy đạo hiếu để đào thục nhân-tài, triều-đình cũng lấy hiếu để bồi đắp cái nền phong hóa, cho đức hiếu là gốc muôn điều thiện, là đầu trăm nết tốt, là thiên kinh, địa-nghĩa, không ai dám can phạm. Đức Khổng-tử và thầy Tăng-tử bàn đức hiếu, làm ra quyển sách Hiếu-kinh để rủ dạy đời sau. Các bậc tiên-hiền lại sưu tập có đức hiếu rõ-ràng, từ vua Thuấn giở xuống hai mươi bốn người, làm ra quyển Nhị-thập-tứ-hiếu để khuyên dạy người đời. Các bậc tiên-hiền lại phiên dịch ra văn nôm làm bài ca khuyến hiếu, quyển sách khuyến-hiếu ấy lưu truyền ở xã-hội ta, cũng đã nhiều người đọc, nhiều người thuộc, đầm thấm vào lòng người cũng đã sâu, có bổ ích cho đường luân lý và nền phong-hóa, tưởng cũng không phải là nhỏ vậy.

Mới đây một nhà ngôn-luận ở Trung-hoa có xướng nghị rằng muốn cứu cái sự rối loạn gớm ghê ở Trung-quốc ngày nay, không gì bằng bảo tồn Khổng-giáo, mà Khổng-giáo rất trọng là đức hiếu, vậy sách Nhi-thập-tứ-hiếu thật là một quyển sách có bổ ích cho thế-đạo nhân-tâm đời nay, mà ta nên biểu dương ra lắm, chỉ hiềm vì ở trong sách ấy còn nhiều nơi nhặt chọn không được tinh, cũng có chuyện thì kiểu-tình quá mà thành ra vô lý, (như là chuyện chôn con bắt được lọ vàng, và chuyện nằm trần cho muỗi đốt vân vân), lại thêm những chuyện báo ứng huyền-hoặc không đủ tin, (như là chuyện voi cày ruộng, chim nhặt cỏ, và chuyện khóc trúc mọc măng, cùng là chuyện mùa đông bắt được cá chép vân vân), đều nên sàn bỏ đi, rồi sửa sang lại cho hoàn thiện mà truyền bố cho người đời vân vân.

Tôi trộm tưởng rằng nước Nam ta xưa kia cũng học chữ nho, cũng tôn đạo Khổng, cũng trọng cương-thường luân-lý, cũng lấy hiếu đức làm đầu, ấy nhờ về thế mà trong xã-hội vẫn giữ được trật tự, có tình nghĩa, có ân ái, ăn-ở dần được hưởng phúc yên vui đầm ấm, mà sinh trưởng đoàn tụ với nhau đến nay đã mấy nghìn năm. Từ ngày văn hóa ở Thái-tây tràn trải sang, tư-tưởng của nhân-dân, và tập-quán của xã-hội, cũng có thay đổi đi nhiều, kể về đường trí-thức thì thật cũng có tiến-bộ nhiều, mà về đường đạo-đức trung-hậu, thì ví trước, thật cũng phần nhiều thua kém. Nếu ai có lòng nghĩ đến thế-đạo nhân-tâm, muốn gây dựng lại mối hạnh-phúc cho gia-đình, xây đắp lại nền phong-hóa cho xã-hội, tưởng nên theo cái gương sáng của những người trí-thức ở Trung-hoa, phải hết sức tôn-sùng Khổng-giáo, và biểu-dương hiếu đức làm đầu, mà muốn biểu-dương hiếu-đức, thì không gì bằng đem quyển Khuyến-hiếu ca mà sửa sang thêm bớt, rồi lại dùng lời lẽ khôn khéo, mà phê-bình tán-dương, khiến cho người đời đều hiểu rằng hiếu-đức là nguồn muôn đều thiện, là gốc trăm nết tốt, mà không dám nhãng bỏ, may ra lòng phù-bộc có thể bớt được dần dần, và lục trung-hậu lại vãn hồi được, đó là một việc cần-thiết nên có ở cái buổi tân cựu giao thời này vậy.

Có người nói: « Xã-hội tiến-hóa phải nơi từng bậc, trước kia ta theo cái gia-tộc chủ-nghĩa người ta cốt chú-trọng vào gia đình, mà hiếu là một đức nên quý-trọng thứ nhất, bây giờ cái gia-tộc chủ-nghĩa đã muốn phá bỏ đi, để tiến lên cái quốc gia chủ-nghĩa, nếu cứ khư-khư theo cái lý-thuyết cũ, chỉ loanh-quanh ở trong gia đình, thì chắc có trở ngại cho sự tiến-hóa.

Phải, nói thế là vì cái lòng quá ưa lối mới, mà không xét thấu cái tâm-lý tự-nhiên của loài người. Trước gần mà sau xa, trước thân mà sau sơ, cái cảm-tình của loài người, phải theo cái thứ tự trước sau mà xúc phát. Cha mẹ là người sinh thành ra mình, gia-đình là nơi sinh trưởng của mình, cái ái tình của người ta phải chú trọng vào đó. Xưa kia bao nhiêu người có ấy cảm-tình nùng hậu, thì sự đền ân gia nghĩa, tất p ải bởi đó làm đầu, rồi sau mới suy cái cảm-tình ấy ra để làm ơn cho xã-hội đồng-bào, làm trọn cái trách nhiệm quí báu. Trong sách chữ nho có câu: « Trung và hiếu là một gốc »; thời triết Tây cũng có nói: « Suy cái lòng yêu nhà để yêu nước ». Đó là thuận theo cái lẽ giờ và tính người tự-nhiên như thế. Nếu bảo rằng phải bỏ hẳn cái gia-tộc chủ-nghĩa đi, khiến cho người ta khỏi bó buộc về sự gần mà quên sự xa, khỏi quyến luyến về tình riêng mà quên nghĩa công nói như thế thì thật là ngang chướng, mà không thể nào lọt tai được, cha mẹ là người sinh thành ra mình mà không thương yêu, mà lại thương yêu ông tổ-chung trong nước, anh em là người cùng máu mủ với mình mà không thương yêu, mà lại thương yêu anh em đồng-bào trong nước, gia-đình là nơi sinh trưởng của mình mà lại thương yêu đến non sông tổ quốc, thì có lẽ nào như thế không? (dẫu rằng cũng có lúc trung và hiếu không thể lưỡng toàn, nhà với nước không thể kiêm cố, nhưng đó là vì cái tình cảnh riêng của người, chớ không phải là cái luật chung của cả người trong nước)

Vậy muốn duy trì thế đạo, thì phải tôn sùng Khổng giáo và biểu-dương hiếu đức làm đầu, quả như lời nhà ngôn-luận Trung-hoa đã thuật lại ở trên kia vậy.

H. T. B.

HAIF DAMF

Vật-chất và Tinh-thần

Nhà chị đầu Tôm, thuê một cái nhà tây ba tầng ở Khâm-Thiên sang lại. Tầng trên thượng, quan viên nghe-trông rồi bè ngay, riêng mấy cô đầu già hát, gọi là gác « Tinh-thần ».

Hai tầng dưới quan viên « đủ-mặt » thích phiện, xài-đề và kènh-cang, lưu lại đêm, toàn cô đầu « cầm » chỉ biết hầu-hạ chiều... các quan thì gọi là gác « Vật-chất »!

Hàng tháng chị Tôm tính sổ thì tầng dưới dắt hàng bằng mười bảy lần tầng trên... chả thế mà chị sắm thông ngay một lúc chín cái giường Hồng-kông!,

Chiều hôm nọ có 4 đại-nhân, đầu sáu lóc bạc, về hội chợ tối tại qua xuống xóm!

Ô-tô vừa đỗ cửa, chị Tôm hỏi các quan ưa hạng nào, thì các bố-già nhất định ở lỳ dưới nhà . . .

Chị em tấm-tím cười: « các cụ cũng biết, thỏi buồi nào kỳ-cương ấy . . .? »

Tứ-Sơn

Cải chính

Bài « Rạp quảng cáo » của ông Thúy-Thiên đăng trong số báo hôm qua, trong có ba chữ « non gan ác » in làm là « non gan gác », xin cải chính cho đúng.

TIN THÊQ GIOIQ

Ngày 26 décembre 1929

Ông Baudet sẽ trở về Pháp

Người phóng-sự ở Bruxelles của báo *Petit Midi* có nói ông Léon Daudet định đến ngày 30 hay ngày 31 décembre thì trở về Pháp.

Người Bỷ nói khi ông ở Bruxelles, ông rất yên-tĩnh không hành-động gì cả.

Một cái nạn hỏa xa ở Hy-lập

Một đoàn hỏa-xa đi từ Xanthi đến Drama đâm phải một cái xe ô-tô chở 18 người hành khách. Mười hai người chết, 6 người bị trọng thương.

Đình quan Thống-lĩnh Koa-kỳ bị cháy

Nhân một buổi tiệc khách, đình quan Giám quốc ở Washington phát hỏa. Buồng giấy ông Hoover bị cháy hết. Giấy má cứu được nhiều, song chắc cũng mất một phần lớn. Tổn hại độ 1.400.000 francs.

A. R. I. P.

Khách đang uống rượu mừng đám cưới, kẻ cướp ùa vào lột khách mất đến 10 triệu

Tại Buffalo, 18 vị khách quan thuộc về phái thương-lưu cả, đang chúc nâng chén tạc chén thù, mừng cho bạn là M. Vanclief kết duyên cùng cô Eléanor Cameron, bỗng cảnh cửa mở toang, bảy đứa đeo mặt nạ sông vào, súng lục chĩa cả về đàng trước. Ai nấy vừa ngạc nhiên vừa hoảng hốt. Bọn cướp liền túm lấy hai người trong bọn khách, đánh cho ngất lịng đi rồi khiêng đi dựa vào tường rồi lần lượt đi từng người mà lần hết tiền bạc, nữ trang tính ra tất cả đến 10 triệu quan, rồi nghiễm nhiên lần lượt kéo ra.

Lúc người ngoài biết thì bọn cướp đã trốn mất rồi. Lần này là lần thứ ba mà kẻ cướp phá bọn thượng lưu trong hạt. Mọ có dâu mất chuỗi hạt trai giá đến 7 triệu quan. Chú cô dâu treo một giải thưởng 125.000 mỹ-kim (tức 3.125.000 quan cho ai bắt được bọn cướp nầy. Nếu bắn chết chúng rồi mang xác về thì được thưởng gấp đôi. Bọn cướp tất cũng khó ở yên vì món tiền thưởng lớn kia chắc.

Kuôcq ngu'w mo'iq
ắ ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, đ viết y, q viết k
Na'm yâuq :
sa'cq, huyền', na'ng, hoiz, ngaw
q f j z w

TIN NƯỚCQ TAUF

Ngày 19 Décembre 1929

Việc Trung Nga giao-thiệp

Có tin ở Thượng-hải rằng nước Nga ủy nhiệm hai viên chánh phó cục trưởng đường Trung Đông, đợi sau khi cuộc hội nghị dự bị kết thúc rồi, sẽ đến Trung hoa nhận chức.

Đoàn lãnh-sự ở Cáp-nhĩ-tân vì đi điều tra cái chân-tướng việc Trung Nga, chuyến xe riêng sớm ngày 14 đã đến đồn Trát-lan, do Hồ-đục-Khôn phái 6 tên lính hộ tống qua sông, và do việc giao thiệp ở Hải-lạp-nhĩ chẳng qua năm ngày, nhưng đã triệu tập toàn quân dự-bị lẻ bốn vạn người và có nước Nga cung-cấp lợi khí.

Lại có tin ở Thượng-hải nói rằng bộ ngoại-giao ngày 18 có điện cho Trương-học-Lương nói nước Nga có phiền hoặc người Mông-cổ, ở Hồ-luân, vận-động cái âm mưu Mông-cổ độc-lập, xin xét rõ rồi báo-cáo cho biết.

Lại có tin ở Thượng-hải nói rằng Trương-học-Lương lấy việc nước Nga xui giục bọn thanh-niên Mông-cổ quấy rối bờ cõi, mất cái điều tin nghĩa trong việc giao-thiệp, đã điện cho Thái-vận-Thăng trước hãy khảng nghị bằng lời nói không, nếu không có hiệu rồi sẽ chính thức giao-thiệp.

Diêm, Trương thông điện ủng-hộ chính-phủ trung-ương

Bức thông-điện của Diêm-tích-Sơn Trương-học-Lương ủng-hộ chính-phủ Trung-ương, do Ngô-thiết-Thành trước đem nguyên-cảo đến đến Nam-kinh, sau khi được Tưởng-giới-Thạch trả lời đồng ý rồi mới phát đi các nơi, Diêm thì định cho Hàn-phục-Cừ, Thạch-hữu-Tam liệt tên vào, khiến phải theo vào khuôn phép, Trương thì định để cho Hàn, Thạch phát điện riêng hưởng ứng, để tôn trọng cái uy-tín của chính-phủ Trung-ương. Trong bức thông điện nói hết lòng ủng-hộ trung ương, cùng lòng trừ tuyệt phái cải-tổ.

(Dịch báo tàu)

Ngày 24 Décembre 1929

Việc ở Mãn-châu

Bắc-bình. Các quan lĩnh-sự, và đại biểu ngoại quốc đi chuyến hỏa-xa quốc-tế đến thăm miền Trung-hoa và nước Nga có việc phản-tranh với nhau, mới trở về Cáp-nhĩ-tân, có tả cảnh các miền bị quân Trung-hoa thất bại hủy hoại một cách tàn nhẫn. Nhà cửa bị hủy hoại cả, thôn xã bị triệt hạ hết, các dụng cụ bị phá, trâu bò bị giết. Tại nhà ga Clalayun có 108 cái toa hỏa-xa bỏ đấy mà đầy những đồ ăn cắp.

Các tòa án lĩnh sự

Tại bộ ngoại giao ở Nam-kinh, người ta nói nếu từ nay đến ngày 1er janvier liệt quốc không đáp ứng làm sao, thì Trung-hoa bãi các tòa án lĩnh sự.

A. R. I. P.

Tại Tòa án

Phiên tòa Thượng-Thẩm Nam-án ngày 26 Décembre 1929

Bản đồ công dân. — Chu-văn-Tuí là chánh-hội và Phạm văn-Dy tức Phạm-Ry là ký-mục bị người làng kiện tự tiện đem bán hai cái chuông đồng, hai con bạc bằng đồng, hai cái lọ sứ, một bộ chất sứ và đồ thờ khác nữa là của dân làng giao cho bản bị cáo giữ.

Sau xét bên bị cáo chỉ lấy của dân làng có hai cái chuông mà thôi. Hỏi thì bên bị cáo nhận có bán chuông để chi vào việc công, chứ không dám biển-thủ. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt tê Dy và tên Tuí mỗi tên 2 tháng tù và 50$00 và bắt cả đôi phải liên đới với nhau bồi thường 50$00 cho dân làng. Tòa Thượng-thẩm hỏi bên bị cáo và nghe lời luật-sư cải rồi hoãn lại đã nghị án.

Đánh lẫn nhau. — Ngày 9 tháng 7 tây năm nay vì chuyện đòi nợ, một bên là lũ tên Thu và một bên là lũ Thị-Cửu cãi nhau rồi đánh nhau bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Ng-viết-Thu, Ng-thị-Quỳnh, Ng-thị-Chúc, Ng-thị-Cửu, và Ng-tự-Như[tức Tỳ mỗi tên 10$00. Tòa Thượng-thẩm phạt Thư, Quỳnh, Thị-Chúc mỗi tên 5 đồng Thị-Cúc 10 đồng và tha cho những tên khác.

Lý-trưởng lạm quyền — Cao-minh-Tiếp có ít ruộng xưa nay vẫn cày cấy nộp thuế không có lôi thôi gì. Chỉ vì vụ thuế vừa rồi lý-trưởng Hoàng-v-Ong thu lạm tiền thuế mà lại chỉ biên phải lai hàm hồ, nên người ấy không chịu nộp thẳng ngay cho lý-trưởng, phải đem tiền thuế ra sở Bưu-điện mua *măng-đa* gửi nộp. Lý-trưởng thấy người ấy không chịu nộp, đến ngăn trở không cho lật lúa. Vì thế người ấy đi thưa lý-trưởng về sự lạm quyền. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt lý-trưởng Oag 20$. Tòa Thượng-thẩm tăng phạt lên 30$00.

Tiên liên công. — Vũ-ngọc-Lung và Ng-văn-Thông là ký-dịch ở Thái-bình thông đồng với nhau tiêu tiền công dân không chịu bồi trả, phải tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt tên Lung 3 tháng tù 120$00 tiền phạt và tên Thông 3 tháng tù, 178$00 tiền phạt và 98$00 tiền bồi thường cho dân làng. Tòa Thượng-thẩm y án.

Dọa giết chết và đốt nhà. — Tòa Nam án tỉnh Hà-đông phạt Ngô-văn-Công làm thuê 3$00 về tội dọa giết chết và đốt nhà một người làng, và bắt phải bồi thường 1$00 cho bên nguyên đơn. Tòa Thượng-thẩm y án.

Án bỏ đi không xét. — Tòa Thượng-thẩm không chấp đơn chống án của Ng-thế-Long bị tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt 5 ngày tù và 6$00 về tội đánh người, vì tên ấy đã quá hạn rồi mới chống án.

Du dãng. — Tòa Thượng-thẩm tha cho Đoàn-văn-Đài bị tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng phạt 4 tháng tù, 5$00 và 1 năm quản thúc về tội du dãng và không chịu nộp thuế sưu.

Hành hung. — Trong hội-đồng hương chính làng Ngọai-đê, huyện Tiên-hải chánh hội với thư-ký đọc điền văn có ý hiềm nhau. Một hôm nhân có một việc lỗi thời hai bên viện đàng đánh nhau. Hai bên đều bị thương cả, Tòa Nam-án Thái-bình phạt Vũ-đình-Vi 6$00, Đặng-Thân 15 ngày tù và Vũ-ngọc-Thung tức Thông 2 năm tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên Thung xuống 2 tháng tù và tha cho hai tên kia.

Thầy tu giết người

Hôm vừa rồi, người ta thấy cái xác một vị thầy tu Y-đại-lợi, tên là Ferre nằm chết ở cái khe núi kia. Thoạt kỳ thầy ai cũng tưởng thầy tu Ferre có nỗi bất bình gì, đến đó quyên sinh chăng. Sau xét ra thì không phải thế. Thầy Ferre sở dĩ chết như thế, là vì một người bạn đồng nghiệp là thầy tu Martino Ragusa giết; đầu đuôi việc ấy như sau nầy:

Số là thầy tu Martino Ragusa có cho thầy Ferre vay một số tiền là 400 livres đã lâu, thầy Ferre vẫn chưa lo giả được; đòi mãi cũng chỉ khất lần, thầy Martino Ragusa tức quá, liền lập mưu giết bạn đi cho rồi. Một hôm thầy Martino Ragusa giả cách rủ thầy Ferre lên ô-tô đi chơi núi. Thầy Ferre vô tình cũng đi. Khi tới cơ đương cạnh cái khe núi kia, thừa cơ khi thầy Ferre ngó cỏ ra nhìn xuống khe núi thì thầy Martino Ragusa liền ấn ngay bạn một cái ngã nhào xuống khe núi chết tươi, rồi bỏ đấy về thẳng.

Hiện nay thầy tu giết người ấy đã bị bắt giam xét.

Tin Nam-kỳ

Ô CẤP (Cap Saint Jacques)

Một cái nạn bất ngờ

Sáng hôm qua, một đội lính thuộc về cơ pao-thủ thứ năm, kéo lên trên mấy cái đồi cát để tập. Đang đi, một con lừa vấp, phải một viên đạn trái phá rơi xuống cát. Chân con lừa vừa chạm phải viên đạn liền nổ, một tiếng kinh thiên động địa, cát bụi bay mù, mấy phút sau tan thì dưới bãi cát thấy bốn người lính tả năm lăn trên mặt đất. Tai ra đạn nổ, bốn người lính bị mảnh đạn trúng, hai người bị trọng thương, hai người bị thương nhẹ. Hai người bị trọng thương thì đưa về nhà thương Saigon, còn hai người bị thương nhẹ thì được thuốc tại bệnh-viện Ô-cấp. Còn con lừa thì chết ngay.

BARIA

Đạn nổ chết người

Tại Baria vẫn có một người khiến trẻ đi nhặt vỏ đạn đã bắn rồi tập, đem về nếu lấy đồng. Hôm vừa rồi, trong mấy cái vỏ đạn bỏ vào nồi nấu đồng, lại lẫn cả một viên đạn chưa nổ. Ngọn lửa đang ngùn ngụt, vỏ đạn trong nồi đã chảy, bỗng một tiếng nổ vang, cả nồi đồng bung lên, người kia chết ngay lập tức.

Cây nước ở Terre-Neuve

29 người thiệt mạng

Hôm 18 novembre trước về phía Nam *Tirre-Neuve* có động đất, cây nước ngoài bể đổ ập vào, Hai mươi chín người bị thiệt mạng về cái nạn này, trong số đó có 9 người vừa đàn-bà con trẻ ở *Burin*. Còn ở *Lorscous* và *Lamaline* tỉnh cả thảy 20 người cả. Cả nghìn kỷ người đều bị ngụp nước cuốn đi cả, mới vớt lên được 4 tử-thi thôi.

Xúyt nữa mất lọ vàng

Trước hồi chiến-tranh, một người Đức, tên là Thiel sang làm ăn bên châu Uc, kiếm ăn cũng được phát tài, sực gặp hồi chiến tranh, người ấy phải thu xếp về nước.

Trước khi về, người Đức thu thập được một số của cũng khá to, cho vào một cái lọ, đem chôn giấu một chỗ; định để khi trở sang, sẽ đào lên lấy làm vốn mà sinh cơ lập nghiệp.

Sau cuộc chiến-tranh, người Đức ấy lại trở sang Úc châu, tìm nơi đã chôn lọ của lúc trước, thì thấy nơi ấy đã mất cả dấu tích chẳng biết đâu mà tìm. Người Đức đành thở ngắn than dài, chịu mất không lọ của.

Thành linh hôm vừa rồi đây, có một đứa bé đào lỗ đào để chơi, thấy ngay cái lọ của của người Đức. Thằng bé trí-hô lên, mọi người đến xem, quả nhiên đào lên được một lọ của, liền tìm người Đức kia giao trả đủ đồng. Ai cũng bảo người Đức ấy thật là may mắn lạ nhường vậy.

TIN THÊZ THAO

HAIPHONG

Thi ngựa

Đến 14 chủ-nhật 5 janvier 1930 này tại Haiphong sẽ có cuộc đua ngựa. Kỳ đua này là lần thứ tư trong vụ đua năm 1929 - 1930. Một kỳ trước đã đăng rõ chương-trình cuộc đua này nhưng hội đua ngựa lại chữa lại như sau nầy:

Giải Armagnac

Chạy 1600m, chấp bực giải nhất 100$; nhì 20$; ba được trả lại tiền nhập cuộc nếu có 5 con dự. Giải này để cho ngựa hạng A. Mejor từ 4 tuổi trở lên.

Giải Haguenot

Chạy 1300m. Giải nhất 125$; nhì 25$; ba được trả lại tiền nhập cuộc, nếu có 5 con dự. Giải này để cho ngựa hạng B et C từ 4 tuổi trở lên, mà trong vụ thi năm nay chưa được giải nào cả.

Giải Tempête

Chạy 1.400m, chấp bực, giải nhất 125$ nhì 25$. ba được trả lại tiền nhập cuộc nếu có 5 con dự, cho ngựa hạng B et C từ 4 tuổi trở lên.

Giải Maréchal Foch cho Nhà-bình

Nhảy chồi, 1.600m. Nhất 30$, nhì 25$ ba 5$. Giải này để cho hạng ngựa ta do đội tây cưỡi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiểu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

TIN SAU CUNGF

Tìm các phi-công Lassalle và Rebard

Ở Tunis đã cho tàu tây đi Tripoli đề xem cái tàu bay tìm thấy ở miền Syrie có phải là tàu bay của phi-công Lassalle hay không. Sẽ đi tìm ở miền Tripoli, là miền nhiều cát khó đi.

SAIGON

Mme Albert Sarraut tới nơi

Mme Albert Saraut đáp tàu *Sphinx* đã tới Saigon. Phu-nhân sang thăm lệnh-lang hiện làm trạng-sư ở Nam-kỳ, như ta đã nói trước. Hôm qua phu-nhân đã đi Dalat.

Tàu Chantilly về Pháp

Tàu Chantilly phải ở lại Saigon chữa máy từ 6 décembre, hôm nay, thứ sáu 27 décembre, đã khởi hành về Pháp.

Thư gửi tàu-bay

Các thư-tín đáng lẽ gửi tàu bay của các phi-công Le Brix và Rossi thì đến 3 janvier sẽ chở đi Bangkok gửi tàu-bay chở thư Hà lan.

Việc hàng-không

Chi-bộ hội *«Ligue Internationale des Aviateurs»* ở Nam-kỳ, hôm 11 novembre trước, có nhờ chi bộ hội ở Xiêm-mang một cành hoa đồng đến đặt dưới chân đài kỷ-niệm dựng tại trường bay *Duong-Mang* gần Bangkok ông Hội-trưởng chi-hội Xiêm là đại-tá *Phya-Chalemhakas* thay mặt đội hàng không Xiêm cảm tạ lại, và đưa tặng chi-hội Nam-kỳ một cái hình bằng bạc có dấu hiệu hàng-không Xiêm và quấn một giải tam-tài.

Các phi-hành-gia ở Đông-dương gửi lời cảm tạ chi-hội Xiêm và rất lấy làm cảm động về cách cư xử ấy đã làm cho phi-hành-gia hai xứ thêm thân.

VIỆC HÀ-NỘI

Thời tiết

Lúc 10 giờ sáng: 19 độ

Giá bạc

Kể từ ngày 27 Décembre 1929, giá bạc ở kho Nhà nước định là 10 fr. 00.

Gửi thư bằng tàu-bay

Đến 3 Janvier 1930 này, sẽ có một chiếc tàu-bay Hà-Lan tự Bangkok (Xiêm-la) khởi hành trở thư tín về Pháp. Các thư-tín của xứ Bắc-kỳ gửi chuyến tàu-bay này, thì sẽ do chuyến xe-lửa tốc-hành tối hôm nay, thứ sáu 27 Décembre chở vào Nam-kỳ. Các bao thư phải gián đủ tem thường, lại phải trả thêm 1$ thuế gửi tàu-bay và tiền tem gửi chuyến xe tốc-hành như mọi khi.

Lễ khánh-thành nhà địa-ốc ngân hàng

Đến 17 giờ 30 thứ hai 30 Décembre này. Địa-ốc ngân-hàng (Crédit Foncier) sẽ làm lễ khánh-thành nhà mới ở phố Paul Bert, ngay cửa hiệu Gô-đa sang. Lễ này có quan Toàn-Quyền chủ-tọa.

Giáo-sư Serge Voronof qua Đông dương

Có tin rằng đến tháng hai tây sang năm, bác-sỹ *Serge Voronof* sẽ qua thăm Đông-dương, do đường Xiêm Aranya-Battambang. Giáo-sư định đi thăm Đế-thiên Đế-thích, qua Nam-vang và Saigon rồi do con-đường quan-lộ qua Huế và Hanoi. Hiện giáo-sư đang nghiên-cứu cách gây giống trâu bò.

Việc nổ thuốc súng ở trại lính khố xanh

Thiếu-tá *Milliasson*, ở đạo pháo-thủ vừa được cử ra để xét việc thuốc súng nổ ở trại khố xanh xảy ra thế nào, mà lỗi tự đâu.

Trường Kỹ-nghệ thực-hành Hanoi

Đến ngày thứ hai mồng sáu tháng giêng tây năm 1930 hồi tám giờ sáng, trường kỹ-nghệ thực-hành ở Hanoi sẽ tuyển lấy 15 người vào học cầm máy xe ô-tô.

Những học trò ấy không được học bổng.

Những người xin vào học phải đủ 21 tuổi tròn, biết nói tiếng Pháp và có đủ sức khỏe cầm được máy xe ô-tô. Ai được vào học rồi sẽ có quan thầy thuốc nhà trường xem lại có đủ sức khỏe hay không.

Những người xin vào học phải đính theo đơn xin, những giấy sau này:

1· — Một bản-khai sinh hay là một bản giấy chứng chỉ thay giấy khai sinh;

2· — Một bản tư-pháp lý-lịch, hoặc không có bản tư-pháp lý-lịch thì phải có giấy chứng chỉ hạnh-kiểm;

3· — Hai cái ảnh chiều rộng 4 phân tây, chiều cao 5 phân tây.

Hạn học là một năm. Những học sinh học cầm máy xe ô-tô, giữ gìn xe ô-tô, tháo và lắp mộng, cách rèn tập và hàn gắn nữa.

Ai muốn biết thêm điều gì, thì đến hỏi ông Đốc trường Kỹ nghệ thực-hành ở số 2 phố hàng Kèn (Boulevard Jauréguiberry) Hanoi.

Nha Học-chính lại cáo.

Ngạch Học-chính

M. Phạm-hữu-Ích, cựu học-sinh trường Nam-sư-Phạm, có bằng sơ-học tốt-nghiệp, được bổ dạy tạm tại trường Nam-trực, (Nam-định) kể từ 29 Novembre 1929.

M. Phạm-hữu-Vinh, cựu học-sinh lớp Sư-phạm Nam-định, có bằng sơ-học tốt-nghiệp được bổ về dạy tạm trường Nam-trực Nam-định, kể từ 29 Novembre 1929.

Ai-tín

M. Nguyễn-văn-Nhuận là *contrôleur* xe hỏa đạo bắc tạ thế ngày 22 Décembre 1929 tại nhà số 50 phố Khâm-thiên, 12 giờ ngày 23 cất đám an táng tại làng Mọc Quan-nhân. M. Nhuận hưởng thọ 83 tuổi, khi cất đám sở Hỏa-xa có cử mỗi phòng giấy mấy người đại-biểu và hội «Hỏa-xa ái hữu» cùng các viên tòng sự Hỏa-xa đi đưa đám rất đông.

M. Phạm-văn-Thỏa thay mặt các bạn đồng-sự đọc một bài điếu tang.

Xe ô-tô tải thuốc của hiệu Bào-chế **CHASSAGNE** (Sát-Sanh)

Số nhà 59 phố Tràng-Tiền Hanoi

Ngày thứ tư:

Hanoi, Ga Yên-Viên, ga Từ-Sơn, ga Lim, Bắc-Ninh, Đáp-Cầu, Phủ-lạng-thương, Phả-Lại, Hải-dương, làng Gia-Lộc, Bần-yên nhân.

Các qui khách cần dùng mua thuốc, xin mau mau gửi thư cho bản hiệu. Tiền công cước đã không mất, thuốc lại đưa đến tận nơi.

Nay kính đạt
PHARMACIE CHASSAGNE
E. Lafon & R Lacaze Successeurs
59 Rue Paul-Bert Hanoi

Việc giao-thông đường thủy

Việc giao-thông ở sông-Cầu đáng lẽ đến 1er janvier 1930 thì mở, nhưng vì lúc chữa gặp nhiều sự khó khăn nên hoãn lại đến 6 janvier 1930.

Hội L. H. A. H. quyên tiền làm hội quán

Số thu 72:

Hải dương. — Nguyễn-hữu-Kỳ,
Sơn-tây. — Nguyễn-đình-Chư,
Phú-thọ. — Nguyễn-văn-Bằng,
Radio-Hanoi. — Đỗ-văn-Nhiễn,
Hon-gay. — Trương-văn-Dụng,
Hưng-yên. — Lê duy-Bích, Nguyễn-hữu-Tuân, Lê-văn-Mỹ,
Sở kho-bạc. — Phạm-đức-Huy, Nguyễn-tri-Hành, Phan-chi-Thiện Nguyễn-huy-Năm, Nguyễn-huy-Oai, Vương-khả-Lương, Đỗ-Đức, Phạm-hữu-Huấn, Trần-văn-Phai, Nguyễn-Tiến, Nguyễn-Võ-Diệu, Nguyễn-văn-Mạc,
Sở kiểm-lâm. — Vũ-như-Quất (Chapa) Phạm-văn-Phương,
Hà-giang. — Nghiêm-xuân-Hỗ, Đỗ-đình-Soạn,
Thái-nguyên. — Trần-thúc-Cáp,
Cao-bằng. — Phạm-đình-Kính, Ng-huy-Kinh, Bùi-nguyên-An, Đỗ-văn-Đệ
Sở Canh-nông. Hoàng-Minh,
Haiphong. — Trần-văn-Thước,
Nam-định. — Lê-đình-Tiến.

Thuốc phiện lậu

Hôm mới rồi, lính sở Thương-chính vào khám nhà người bếp Phạm-xuân-Gít, ở đường 89 số 46, thấy ba chai thuốc phiện lậu. liền bắt Gít đưa về sở Thương-chính.

Đám lừa đảo 650 đồng

Lây phan-Chương, 26 tuổi, là người Khách, ở số 24 phố hàng Cân, can việc bội-tín 650 đồng của Mme Đỗ-thị-Minh, số 33 phố hàng Bông thợ-nhuộm, đã bị bắt giải vào Tòa-án.

Mấy cái nạn xe cộ

Ngày hôm qua, hồi 7 giờ tối, chiếc ô-tô số T. 3629 của M. Trần-tiến-Nhân ở Haiphong, đi đến đầu đường Trường-thi và hàng Kèn, thì đụng phải chiếc xe ngựa của một người Tây; may không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi.

Cùng ngày hôm qua hồi quá 7 giờ tối, chiếc ô-tô số 6394 × 7 của M. Larre ở Haiphong, đi đến trước sở Cầm, thì đụng phải chiếc ô tô số T. 4725 do Ng-văn-Thanh cầm máy. Chiếc ô-tô của Mr Larre bị hư-hỏng nhiều. Xét ra tại người *chauffeur* Ng.-văn-Thanh vì say rượu, không theo luật đi đường, nên xảy ra cái nạn ấy, vậy đã làm biên bản phạt người *chauffeur* ấy 15 *francs*.

Hồi 10 giờ đêm hôm 23 Décembre, chiếc xe ô-tô của một ông Tây làm sở Nông-chính, đang chạy ở đường Hải-phong về Hanoi bỗng bị một cái ô-tô khác đâm vào, hư hỏng cả xe, rồi bỏ chạy biệt tăm. Người chủ xe bị hỏng đã phát đơn trình sở cảnh-sát.

Hôm 24 hồi 8 giờ chiếc ô-tô T. 1583 do Ng-v-Mạc cầm lái, chạy ở đường bờ sông, đến gầm cầu đâm ngay phải một người đàn bà tên là Ng-thị-Tứ 28 tuổi, nhà ở bên Gia-lâm. Người này bị thương nhẹ ở tay và đùi. Xe ô-tô dừng lại, chở người bị nạn về Gia-lâm giao giả người nhà.

Hồi 11 giờ trưa hôm 25, chiếc ô-tô T. 702 do chủ là Vũ-văn-Phương nhà ở Gia-lâm cầm lái chạy đến phố Nhà-thờ đụng phải cái xe-tay T. V. T. II. Xe ô-tô bị hư hỏng vài chỗ. Hai bên đã điều-đình thỏa-thuận.

Lại cái nạn xe-cộ trên cầu sông Cái

Hồi 4 giờ chiều 26, chiếc ô-tô số T.3067 của M, Ng-trác tức Tam ở Haidương, đi trên cầu sông cái, đụng phải chiếc xe tay do Tạ-văn-Gi kéo. May không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi.

Cuộc vui tối nay

Nhà hát Tây: Les ... (pièce d'intérêt local, (auteur: Un Français d'Indochine)
Cinéma Palace: Le Cirque
Cinéma Variété: Le démon du flirt
Cinéma Tonk hois: La Venenosa
Quảng lạc: Vân-chấn-Phương đại náo Huỳnh-hoa-sơn Lỗ-vương tây tửu, trầm ngự-độ

Sinh, Tử, Giá-thú

SINH

Nguyễn-đình-Thiệu, con M. Nguyễn-đình Phan, 28 tuổi, đội ở 123 Cao-đắc-Minh.

Phan-huy Hậu, con M. Phan-huy-Mậu, 53 tuổi, maître d'hôtel, ở Thụ-chiếu.

Nguyễn-thị-Ngoc, con M. Nguyễn-ngọc-Toản, 41 tuổi, buôn bán ở 18 Hà-trung.

Trần-tất-thắng, con M. Trần-thiện-Thuật, 20 tuổi, buôn bán ở 183 Lò-đúc.

Đặng-trần Vy, con M. Đặng-trần-Vỹ, (décédé) ở 117 hàng Bông.

Trịnh đình-Hiền, con M. Trịnh-văn-Cảo, 40 tuổi, thợ-ký, ở 57 Citadelle.

Đặng-thị-Liên, con M. Đặng-trần-Thao, 38 tuổi, kế toán, ở 85 hàng Lọng.

Nguyễn-thị-Minh-Nguyệt, con M. Nguyễn-v-Mậu, 31 tuổi, tá-tự ở đường Sinh-từ.

Nguyễn-thị-Ngọc-Hạnh, con M. Nguyễn-văn-Trạc, 29 tuổi, buôn-bán ở 21 hàng Bè.

Trịnh-thị-Hảo, con M. Trịnh-trần-Chương, 28 tuổi, làm tại nhà buôn, ở Lương-sử.

Nguyễn-thị-Nhã, con M. Nguyễn-văn-Cửu, 50 tuổi, làm sở vệ-sinh ở 76 hàng Điếu.

Nguyễn-văn-Thìn, con M Nguyễn-văn-Nhiên, 34 tuổi, thị-dịch, ở 59 Cửa-nam.

Lê-sĩ-Liên, con M. Lê-sĩ-Điền, 44 tuổi, buôn bán ở 50 hàng Khoai.

Nguyễn-thị-Tí, con M. Nguyễn-khắc-Dũng, 27 tuổi, thợ tiện, ở 18 hàng Khoai.

Trần-ngọc-Liêu, con M. Trần-kỳ-Phương, 31 tuổi, thư ký, ở 5 n.ồ Doudart de Lagrée.

Trần-thị-Kim-Chung, con M. Trần-quốc-Đích, 24 tuổi, thư-ký, ở 29 hàng Hành.

Nguyễn-văn-Thìn, con M. Nguyễn-văn-Nhiên. 34 tuổi, thị-dịch, ở 59 Cửa nam.

Lê-sĩ-Liêm, con M. Lê-sĩ-Điền, 44 tuổi, buôn bán, ở 50 hàng Khoai.

Nguyễn-thị-Ty con M Nguyễn-khắc-Dũng, 27 tuổi, thợ tiện, ở 18 hàng Khoai.

Trần-thị-kim Chung, con M. Trần-quốc-Định, 24 tuổi, thư ký, ở 29 hàng Hành.

Trần-ngọc-Liên, con M, Trần-kỳ-Phương 31 tuổi, ở 51 Mã-mây.

Chế-quang-Lợi, con M. Chế-quang-Yêng, 34 tuổi, thầu khoán, ở 101 B Sinh-từ.

Nguyễn-huy-Mai, con M. Nguyễn-huy-Vân 30 tuổi, thư ký, ở Xuân Hòa.

Lê-văn-Cảo, con M. Lê-văn-Hảo, 37 tuổi, thợ may, ở 15 hàng Điếu.

Doãn-thị-Dắc, con M. Doãn-kế-Thiện, 33 tuổi, làm ruộng, ở 6 Hà-trung.

Nguyễn-công-Khanh, con M. Nguyễn-công-Thích, 38 tuổi, làm nhà buôn, ở 15 Sinh-từ.

Cai-thị-Phúc con M. Cai-van-Minh, 35 tuổi, làm ruộng, ở phố Lò-lợn.

Nguyễn-văn-Bồn, con M. Nguyễn-van-Kỳ, 28 tuổi, thợ cạo, ở 13 hàng Cót.

Nguyễn thị-Điệp, con. M. Nguyễn-ngọc Tùng, 29 tuổi buôn bán, ở 51 Mã-mây.

Ngô-ngọc-Quốc, con M. Ngô ngọc-Kha, 26 tuổi. tham tá, ở 22 Bờ Hồ.

Nguyễn-van-Ân, con M. Nguyễn-văn-Cung, 26 tuổi, thợ mộc, ở ngõ Sâm-Công.

Nguyễn-van-Sâu, con M. Nguyễn-Mỹ, thị dịch, ở 8 Balny.

Nguyễn-thị-Vân, con M. Nguyễn-van-Hoè, 29 tuổi, buôn bán, ở Bắc cát.

Vũ-Phụng, con M. Vũ-Lưu, 29 tuổi, ở Đông Tác.

Nguyễn-văn-Khương, con M. Nguyễn-van-Đáng, 40 tuổi, cu-li, ở Lương-sử.

TỬ

Phạm-thị-Ngát, 33 tuổi, ở phố Bờ Sông.

GIÁ THÚ

M. Nguyễn-van-Lợi, 17 tuổi, thợ sắp chữ, ở Văn-Bè, đẹp duyên với Melle Giản-thị Ngọc, 16 tuổi, buôn bán, ở Hoàng-Mai.

Giá mua báo có hạn

	Bắc-kỳ	Công sở và công-dân	Nam-kỳ và ngoại-quốc
Cả năm.....	6$00	10$00	8$00
Sáu tháng...	3.00	6.00	4.00
Ba tháng....	1,60	3,50	2,00
Một tháng...	0,60		1,00

PAGES FRANÇAISES

PAR UN JEUNE ÉLÈVE ANNAMITE

NGUYỄN-TIẾN-LANG

Về hai kỳ thi tú-tài mới rồi, ông Nguyễn-tiến-Lãng đã nổi tiếng giỏi pháp-văn, các báo đều ca-tụng. Nay Tân-Dân Thư-Quán xuất-bản tập văn này, thực là hợp sự ước-mong của phần nhiều nhà tây-học.

Sách dày 133 trang, in rất đẹp, giá bán 0$65. Ở xa, xin gửi thêm 0$20 cước-phí.

3.038

Các bà nuôi con!

Phép nuôi trẻ việc cho ăn phải tuần-tự mà lên, không nên đương nuôi sữa mà thình lình nuôi bộ liền.

Khi con đến tuổi nuôi bộ, rồi, thì phải dần dần cho ăn thêm

BỘT SỮA CON-CHIM

(NESTLÉ)

Đã theo khoa-học mà chế, đủ các chất bổ dưỡng, mà lại dễ tiêu, trẻ ăn ngon miệng lắm.

ĐÂU CŨNG CÓ BÁN

Đêm hôm lễ SINH-NHẬT 24 Décembre 1929

Trước khi đi dự lễ mời các bà con đến rạp CINÉMA PALACE xem những trò xiếc của hề CHARLIE CHAPLIN.

Phim này chiếu luôn 7 ngày từ thứ ba 24 Décembre đến thứ ba 31 Décembre 1929.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ-SINH

ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ

Phòng khám bệnh

QUAN ĐỐC-TỜ BLOT

65, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giấy nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ, hai nữ cũng được.

Thày sẽ đến quan Đốc-tờ Blot là thày thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.

Có buồng riêng tử tế để chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thày thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 2 hạng. Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt-nghiệp có ở đấy luôn.

Khám bệnh hàng ngày từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ. Ai muốn mời đốc-tờ thăm bệnh cũng được xem xét cẩn-thận. Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá...... 1.00
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá.... 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Số 18

LƯỠNG-QUỐC-CHÍ
兩國誌

(Ngô-tam-quế diễn nghĩa)

吳三桂演義

Lịch-sử tiểu-thuyết

(Chuyện một bậc đại anh hùng ở về đời cuối Minh sang Thanh là Ngô-tam-quế thì chẳng phải nói, ai cũng biết là hay. Trong chuyện lại có nhiều những tay nữ hào-kiệt và nữ tiết-liệt. Chọn một bộ tiểu-thuyết Tàu cho thật hay thì khó tìm được bộ nào như bộ này!)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ngô-tam-quế bất-đắc-dĩ mới phải lên ngựa ra đi, có các bộ-tướng cùng thân-binh đi hộ-vệ. Khi ra đến ngoài cửa thành, quốc-trượng Điền-uyển và Đại-tôn-bá là Đồng-kỳ-xương đã đứng đợi ở đấy để tiễn-tống, Ngô-tam-quế tới nơi, vội-vàng xuống ngựa cái chào mọi người.

Điền-uyển nói trước rằng:

— Mấy bữa nay tôi không được tiếp kiến tướng-quân, hình dung thật đã tồn-giảm,

Ngô-tam-quế đáp rằng:

— Trong mấy ngày nay nhân có bận luôn, không đến bái yết quốc-trượng; ngày nay khởi-hành, lại không kịp đến từ-biệt. Tôi nghĩ thật áy-náy trong lòng.

Ngô-tam-quế nói xong, lại quay lại hỏi thăm Đồng-kỳ-xương. Đồng-kỳ-xương nói:

— Hôm trước tôi viết thư cho tướng-quân, thật có nhiều câu đường-đột xin tướng-quân chớ lấy làm lạ.

Ngô-tam-quế nói:

— Mấy lời của đại-nhân khuyên bảo, thật là những lời vàng ngọc, tôi đây xiết bao cảm tạ, khi nào lại dám lấy làm phiền lòng.

Đồng-kỳ-xương nói:

— Lão-phu chỉ vì thấy thế giặc đang mạnh, việc nước đã nguy cái gánh trách-nhiệm nặng-nề kia ở trên vai tướng-quân. Trộm nghĩ nhi-nữ tình trường, tất anh-hùng khí đoản, rất có hại cho tướng-quân, mà hại cho tướng quân, tức là hại cho nước nhà vậy, khác nào có cái xương mắc ngang cổ họng, thế tất phải thổ ra. Nay được tướng-quân nghe lời, thật đã lấy làm mừng lắm, dám xin tướng-quân từ nay về sau, lấy việc nước làm trọng, một lòng cố gắng lập nên công-nghiệp thì lão-phu cũng được dự phần vẻ-vang.

Ngô-tam-quế nói:

— Kẻ hèn-mọn này, đã được đại-nhân mong cho làm quốc-sĩ thì khi nào lại dám không cố gắng, xin đại-nhân cứ yên lòng.

Nói xong liền cùng mọi người cầm tay từ biệt. Các quan ai nấy về phủ, Ngô-tam-quế thì thẳng đường đi sang Ninh-viễn.

Lại nói chuyện Viên-sùng-hoán từ khi chém Mao-văn-long rồi, không đặt chức nguyên-soái ở Bì-đảo nữa, cách phòng-thủ trễ-biếng, thành ra quân giặc lại thường quấy rối, mỗi năm binh-bị, tốn-phí không biết dường nào.

Minh-triều vì công-khố cùng quẫn, không lấy đâu mà đối phó cho được, mới bắt các tỉnh phải nộp thêm số tiền binh bị, để phòng thủ ở ngoài biên-giới, mỗi năm tới đến mấy trăm vạn, mà vẫn không đủ, hễ các tỉnh chậm nộp tiền thì quân-lương lại thiếu, khiến cho quân sĩ đều có lời ta-oán.

Bởi vậy, các quan-lại ở ngoài biên-giới đều nghĩ thầm: Khi Mao-văn-long hãy còn, đóng từ Lữ-thuận, tây đến Đăng lại, đều mở mang đường bể, buôn bán đi lại, hàng hóa thông-đồng, cho nên thuế thu được nhiều. Dùng tiền thuế làm quân-lương thì quân-sĩ được-dư-dụ, mà quân giặc cũng sợ-hãi không dám xâm-phạm. Huống-chi khi Mao-văn long hãy còn, binh-số gấp mấy bây giờ; ngày nay binh-số ít hơn ngày trước, mà lương-thực vẫn kêu thiếu luôn.

Cũng vì có ấy mà nhiều người oán Viên-sùng-hoán. Các tướng liên-danh ký-kết xin với Viên-sùng-hoán lại theo phép cũ của Mao-văn-long mà thi-hành, Viên-sùng-hoán nổi giận mà rằng:

— Ngày trước Mao-văn-long hà-hiếp những người đi buôn, lấy của người ta mà đem làm quân-lương, có lẽ nào bản chức lại chịu bắt chước làm như thế.

Viên-sùng-hoán mới phê bác những lời các tướng xin, lại có ý trách-mắng. Các tướng liền họp bàn với nhau rằng:

— Ngày xưa Mao nguyên-soái trấn thủ Bì-đảo, dựng phép dấu nghiêm, nhưng vẫn cùng bọn ta chịu sự cam-khổ, Người đi buôn ai lậu không nộp thuế thì Mao nguyên-soái mới ngăn-cấm, cho nên dân Bì-đảo vẫn không ta oán, Nay Viên đốc-sư chỉ biết tự-phụng lấy mình mà lương-thực của chúng ta, lại để cho thiếu-thốn. Ngồi nhìn cái cảnh khốn-quẫn của chúng ta, mà vẫn lên mặt ta khoan-đại, lại chê Mao nguyên-soái là hà-hiếp người đi buôn. Chẳng lẽ chúng ta cứ chịu để cho một người làm khổ chúng ta mãi, âu là ta phải dâng sớ tâu với triều-đình để giải-tỏ các nỗi bất-bình này.

Các tướng nghe nói, điều lấy làm phải, mới cùng nhau sai người về kinh dâng sớ, để kể tội Viên-sùng-hoán. Bấy giờ vua Sùng-trinh nhà Minh đang trị tội kẻ hoạn-quan là Ngụy-trung hiền, bao nhiêu người hay đi lại với đảng hoạn-quan khi trước, đều có ý lo sợ.

Viên-sùng-hoán xưa nay vốn là biết trọng khí-tiết, không chịu đi lại với bọn hoạn-quan, chỉ vì tính tình nghiêm-nghị, cho nên bạn đồng-liêu phần nhiều có lòng ghét. Đến khi các tướng ở ngoài biên giới dâng sớ kể tội Viên-sùng-hoán thì chúng đều hợp ý với nhau mà đồng-thanh dèm-bảng.

Trong bọn ngự-sử cũng nhiều người tâu bác Viên-sùng-hoán, cho là Viên-sùng-hoán dám tự-ý mà giết Mao-văn-long, nào ngược đãi thuộc viên, nào lạm-thu quân-lương, nào trễ-biếng việc biên-bị, biết bao nhiêu những tội danh không thể kể sao cho xiết. Từ khi có tờ tâu bác ấy, trong chốn kinh-thành rất là náo-động.

Có kẻ hiếu-sự lại bịa-đặt mà bảo rằng Viên-sùng-hoán cùng hoạn-quan Ngụy-trung-hiền khi giao-tình rất thân-mật. Từ khi làm tổng-đốc Kế-liêu bị cách chức về kinh-thành thì dụng tình giao-kết với Ngụy-trung-hiền để mong được phục chức. Về sau được làm đốc-sư ở Kế-liêu, dẫu không phải Ngụy-trung-hiền tiến-cử, nhưng Ngụy-trung-hiền cũng có giúp sức mới được khai-phục.

Vua Sùng-trinh nghe mấy lời nói phao ấy, lại cùng nổi giận, liền giao việc ấy cho các quan triều thần thương-nghị. Các vị đại-thần bấy giờ cùng Viên-sùng-hoán ít hay đi lại, chỉ có quan đại tư-mã là Hồng-thừa-trù và quan đại-tôn-bá là Đồng-kỳ-xương, còn biết vì nước tiếc tài; có lẽ cứu cho Viên-sùng-hoán được thì bấy giờ Hồng-thừa-trù đang làm đốc-sư ở Hồ-quảng, không ở kinh-thành.

Có một mình Đồng-kỳ-xương nghe tin Viên-sùng-hoán bị bác, liền thở dài mà than rằng;

— Viên-sùng-hoán giết Mao-văn-long thật là một điều càn-dỡ, nhưng Viên-sùng-hoán cũng là một bậc tài giỏi hiếm có, nếu nay lại trừ bỏ nốt đi thì khác nào như người tự bẻ cánh tay mình vậy.

Đồng-kỳ xương mới dâng biểu cố sức xin cho Viên-sùng-hoán. đại ý bảo rằng. Mặt biên-giới về phía đông-bắc. nhờ có Viên-sùng-Hoán phòng thủ, nay đã mất Mao-văn-Long. nếu lại mất Viên-sùng-Hoán, thì tức là thất kế vậy.

Vua Sùng-trinh gọi Đồng-Kỳ-Xương vào mà trách mắng rằng:

(còn nữa)

Nhà-Giồng-Răng

Trần-Quang-Minh

199, Rue du Coton, 199

Tonkin Hanoi

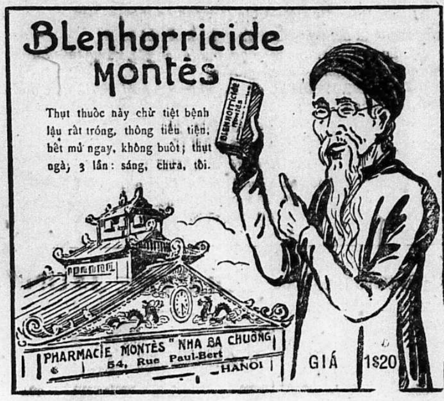
Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Cái gương buôn bán

Hiệu thuốc CHASSAGNE nay có ô-tô đem đến tận nhà người mua ở các tỉnh

Buôn bán đời nay, muốn chođượcphát-đạt, không phải là chỉcần nói khéo để bán chođượcchạy hàng, nhưng lại phải tìm cách làm ích-lợi cho bạn hàng, nhiên hậu kẻ bán người mua mới có tình liên-lạc với nhau và sự buôn-bán mới có phần bền-vững được. Hiệu thuốc CHASSAGNE một ngày một phát-đạt, một ngày một nhiều khách, cũng chỉ vì theo tôn-chỉ ấy.

Nay hiệu ấy lại không quản thiệt-thòi tốn-kém, đặt ra đường ô-tô chạy để đem thuốc đến tận nhà người mua, người mua không phải chịu tiền đài cước như trước nữa.

Vậy người mua ở các tỉnh cũng được giá rẻ như mua ở Hanoi và thuốc lại mang đến tận nhà.

CÁCH XẾP ĐẶT NHƯ SAU NÀY :

Các tỉnh lỵ, các làng, các nơi đô-hội lớn, sẽ có một người thay (représentant) đứng nhận các đơn mua thuốc về, đem đến tận nhà mà phát, lúc ấy mới lấy tiền.

MỌI TUẦN LỄ XE Ô-TÔ CỦA HIỆU CHASSAGNE MANG THUỐC ĐẾN CÁC NƠI NHƯ SAU NÀY :

NGÀY THỨ-HAI. — Ở Hanoi đi Đông-Anh, Phủ-Lỗ, Đa-Phúc, Phúc-Yên Vĩnh-Yên, Việtri. Khi trở về, đi đằng bến Trèm (4 colonnes)

NGÀY THỨ-BA. — Ở Hanoi đi phủ Hoài-đức, Nhổn, Lai-xá, Phương-tri, Sơn-tây—Thông. Lúc trở về, đi qua Hà-đông, Thanh-oai, Vân-đình, Chợ-tía, ga Thường-Tín, ga Văn-Điển.

NGÀY THỨ-TƯ. — Ở Hanoi đi Bắc-Ninh, Đáp-cầu, Phủ-lạng-thương, Phả-lại, Hải-dương, Gia-Lộc, Bần-yên-nhân, rồi trở về Hanoi.

NGÀY THỨ-NĂM. — Ở Hanoi điPhủ-Lý, Hưng-Yên, Cẩm-giàng, Kẻ-Sặt, Bần-yên-nhân, rồi trở về Hanoi.

NGÀY THỨ-SÁU. — Ở Hanoi đi Bắc-Ninh, Đáp-Cầu, Phủ Lạng-Thương, Lục-Nam, khi trở về cũng đường ấy.

NGÀY THỨ-BẢY. — Ở Hanoi đi Phủ-Lý, Ninh-Bình, Phát-Diệm. Khi về qua Ninh-bình, Nam-định, Bình-Lục, Phủ-lý, Đồng-văn, Đỗ-Xá, Thường-Tín Văn-Điển, Hanoi.

Ai muốn nhận được thuốc mà không mất tiền cước thì cứ viết giấy thẳng về cho Hiệu CHASSAGNE, hoặc là nói với người thay mặt của bản hiệu tại chỗ mình ở.

Thư phải viết sớm, để hiệu thuốc nhận được trước hôm xe chạy, thì thuốc mới gửi đi kịp được.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cướp lối mới

Vào hồi 7 giờ tối hôm thứ ba, một chiếc xe ô tô sinh sịch đến đỗ sát hè, trước cửa hiệu kia ở phố Khách số 210. Cửa hiệu lúc ấy còn mở. Trong hiệu chỉ có hai người đàn bà ta ngồi coi hàng. Xe ô tô vừa đỗ, người trong hiệu chưa kịp nhìn xem là ai, thì mấy người trên xe đã nhanh như cắt, nhảy xổ vào trong cửa hiệu, rút dao đâm hai người đàn bà. Trong lúc nhộn nhịp ấy, chúng lấy ngay cái ngăn kéo đựng tiền hàng, rồi kéo nhau ra lên xe mở máy đi mất. Thủ đoạn chúng làm nhanh như chớp, nên đến lúc xe đã biến đàng nào mất rồi, hàng xóm mới biết, kéo đến vực hai người đàn bà dậy. Một người bị mấy nhát dao nặng quá, phải lập tức xe vào nhà thương. Trong cái ngăn kéo chúng lấy được có chừng 1600 đồng.

Sáng hôm sau, linh mật thám thấy trên con đường quai một cái xe ô tô số T. 2634 vứt bỏ chơ chỏng. Té ra bọn cướp đến một hiệu kia ở phố Bắc-ninh thuê cái xe này rồi lừa trói tài xế nhét dẻ vào miệng một đứa trong bọn cầm máy lấy đi ăn cướp. Sở mật thám đang hết sức truy-tầm bọn cướp kia. Lưới giời khó tranh, chẳng kíp thì chầy chúng cũng bị bắt thôi.

Hai đám cháy

Hồi bảy giờ sáng hôm thứ ba, lửa tự trong một túp nhà lá ở hộ tứ bên Hạ-lý phát ra, trong nháy mắt cả cái nhà đã ra tro, không sao cứu chữa kịp. May các nhà bên cạnh không việc gì. Xét ra lỗi vì chủ nhà vô ý bếp nước nên lửa mới bắt lên mái tranh.

Lại hồi 2 giờ sáng hôm thứ ba, lửa phát ra tại làng Gia-viên, thiêu ra tro hai cái nhà lá, trị giá đáng 450 đồng. Duyên cớ vì đâu chưa rõ.

NAM-ĐỊNH

Thuốc phiện lậu

Thương-chính vào khám hiệu Bảo-an-Đường ở phố Khách dưới, nghe nói có bắt được vài cân nhựa. Một người Khách ở hiệu ấy đã bị tống lao.

Mất quần áo đáng giá 50$

Mme Trần-thị-Đỏ, buôn bán ở phố hàng Sắt dưới, số 36, hồi 8 giờ tối đi vắng, để nhà cho một đứa trẻ nhỏ coi; khi về thấy mất một cái rương đựng 6 đồng bạc và nhiều quần áo đáng giá 50$.

Một người cảnh-sát ăn tiền bị 6 tháng tù

Cách đây hơn tuần lễ, cảnh-sát Kính là sếp bóp chợ Rồng, bắt một người buôn pháo, hạch rằng không có giấy phép, đòi ăn tiền đút 18$. Người buôn pháo đã đưa tiền cho người ấy; nhưng có người khác biết chuyện, đệ đơn tố giác việc này tại sở Cẩm. Kính lập tức phải lột lon và tống lao.

Phiên tòa ngày 24 décembre vừa rồi, quan tòa đã kết án làm tội tên Kính 6 tháng tù.

Đánh nhau chí mạng

Vì việc hiềm thù mà lý-trưởng làng Bùi-chu cùng mẹ và nhiều người khác, xông vào nhà đánh chú cháu chánh-hội làng ấy bị thương nặng. Chánh-hội bị đánh xưng mắt bên trái và người cháu bị đánh vỡ đầu và đứt gân bàn tay phải, hiện hai người đã lên nhà thương tỉnh Nam phục thuốc, và đệ đơn kiện lũ tên lý-trưởng tại tòa án đệ nhị cấp.

Ô-tô đè chết một đứa bé rồi bị đổ

Cái ô-tô Citroën mới nguyên của hiệu Ng-thế-Môn do tài-xế Vương cầm lái đi ở Nam lên gần đến ga Văn-điển đè phải một đứa bé chết ngay rồi xe bị đổ. Xe hư hỏng ít nhiều còn người ngồi trong xe không ai việc gì.

Chuyến xe-lửa đêm nghiền đứt đầu ông lão 60 tuổi

Một ông lão và đứa cháu gái ở Trường-thi (Vinh) đi chuyến xe-lửa đêm chủ-nhật 22 ra Bắc. Đến ga Nam-định ông lão vội bước xuống lúc xe chưa đỗ hẳn, yếu tay hay vướng áo ngã chúi vào gầm xe, bị cả đoàn xe nghiền đứt đầu. Hôm sau, người hàng xứ đã đến khiêng xác đem chôn.

Xe-lửa đụng ô-tô

Đêm hôm thứ ba, một cái ô-tô Fiat của M. Quý đi ở Ninh-bình ra, đâm xô lên đường sắt cách ga Trình-xuyên độ 500 thước. Người *chauffeur* bỏ xe ở đấy để đi tìm người đẩy hộ, thì có một chuyến xe ở mạn trong ra đụng vào cái ô-tô ấy làm vỡ tan bộ máy ra từng mảnh. Người không ai việc gì.

NINH-BÌNH

Nạn xe hỏa

Chuyến xe hỏa ff. 826 ngày 25 décembre ở Thanh-hóa khởi hành hồi 7 giờ 21 ra Nam-định, chạy quá ga Đò-lèn một ít, đến km. 142 + 900, đụng phải một người đàn ông chừng 40 tuổi, lúc ấy đang chạy qua đường sắt. Người này bị thương xoàng ở đầu, nên đã chở ngay vào nhà thương Ninh-bình.

TUYÊN QUANG

Lính đoan và bọn buôn thuốc phiện lậu

Hồi 6 giờ sáng hôm 21 Février, trong quãng rừng rậm quanh vùng Kim-xuyên gần làng Đồng-văn bỗng tiếng súng bắn liên thanh. Ai nấy sợ xanh mắt. Té ra lính thương-chính đang truy-nã bọn Khách buôn thuốc phiện lậu. Bọn này cũng có súng lục, súng dài, nên bên lính thương-chính phải bắn rất dữ vào rừng. Rốt cuộc, lính thương-chính bắt được 200 kgs thuốc phiện, bọn kia bỏ lại để chạy lấy thoát thân. Không bắt được một tên Khách buôn thuốc-phiện lậu nào cả. Chúng lại còn mang đi thoát được hơn 300 kgs.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Về buổi hát của hội Tri-hòa tại Haiphong tối hôm 16 Novembre 1929

Bản hội vừa nhận được số tiền thu trong buổi hát tại Haiphong giúp cho quỹ bản hội cùng các sổ sách giấy má của hội Tri-hòa tính toán rất phân minh. Ngoài sự viết thư cám ơn hội Tri-hòa Hanoi, bản hội xin có lời cảm tạ tất cả bà con các giới ở Hải-cảng đã vì tình đồng chủng đồng loại, hoặc giúp của, giúp công, hoặc mua vé đi xem hát tại nhà hát tây tỉnh Haiphong tối hôm 16 novembre 1929 do hội Tri-hòa Hanoi tổ chức.

Bắc-kỳ Tập-Thiện Phả

VINH

Pharmacie Commerciale du Nord - Annam

E. GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

Việc cải lương hương-chính tại Trung-kỳ

(Tiếp theo)

Bản dự-thảo về việc cải-lương, chính-trị, tài-phán và tài-chính hương thôn Việt-Nam.

Hành chính tổ chức

Khoản 1. -- Quyền hành chính ở trong xã thì do Lý trưởng hợp lực với ban trị-sự và hội-đồng thương nghị đảm đương. Hội-đồng ấy gọi là hương hội và số hội viên nhiều ít tuy theo làng lớn nhỏ.

Ban trị sự gồm có :

a) hương kiểm, đốc xuất việc tuần cảnh.

b) hương mục, giữ chức thư ký,

c) hương bản, giữ chức thủ quỹ,

d) hương bộ giữ các sổ sách.

Lý trưởng

Khoản 2. -- Lý trưởng giữ việc hành chính. Nếu trong xã lắm công việc thì phải đặt thêm chức phó lý để giúp đỡ. Khi lý-trưởng đi vắng, hay vì cớ gì mà không làm việc được, thì phó lý hoặc hương kiểm, hương mục v.v. tùy theo thứ đệ trên kia mà chọn ra để thay mặt.

Khoản 3. -- Nhiệm vụ lý trưởng không có niên hạn. Lý trưởng do các hàng chức sắc, miễn sai, miễn diêu và tráng đinh không can sĩ nhục hình, hoặc thể hình, đầu phiếu bầu cử ra.

Khoản 4. -- Lý-trưởng lựa chọn trong hàng hương-kiểm, hương-mục, hương bản, hương bộ mà đến mồng một tháng giêng tây năm công cử lý-trưởng đã ứng dịch được ba năm,

Khoản 5. -- Lý trưởng không được lương phí. Chỉ khi nào đi công cán mà thực là cần thiết thì hương hội đầu trù chuẩn cấp cho một món tiền lộ phí.

Khoản 6. -- Quyền hạn.

a) lý trưởng là người thừa hành của trung ương hành chánh để thi hành và chuyển đạt mệnh lệnh quan trên ;

b) lý-trưởng là pháp nhân (personne morale) của dân xã để đại lý và bênh vực lợi quyền của dân.

c) là kẻ thừa hành những điều quyết nghị của hương hội.

d) lý-trưởng là hộ tịch sứ và là người giữ sổ biên chép những bất động sản đã làm bảo lãnh cho các trái khoản.

e) lý trưởng là tư pháp cảnh sát sứ.

Khoản 7. -- Cách chuyển đạt mệnh lệnh của quan trên.

Khi nào quan trên có trát sức cho người nào, thì lý trưởng đưa bản trát cho người ta xem và để cho người ta được tùy ý sao lấy.

Nếu là tờ thông sức và thuộc về việc vĩnh cửu thì lý-trưởng bảo rao mõ cho hàng xã biết, rồi sao ra một bản dán tại đình.

Như tờ thông sức mà thi hành cần có thể lệ riêng, thì lý-trưởng đưa trình hương-hội để thảo thuận phương pháp mà thi hành.

Các người trong ban trị sự làm việc làng ai nấy đều có chức vụ và trách nhiệm riêng.

Khoản 8. -- Hộ tịch và sổ bảo lãnh trái khoản.

Lý-trưởng giữ những sổ sinh tử giá thú và bảo lĩnh trái-khoản do hương bộ biên chép.

Khoản 9. -- Tư Pháp cảnh sát sứ. Lý trưởng phải đốc xuất hương kiểm và tuần phu đi truy tầm những kẻ trong tội khinh tội và vi cảnh tội để trình báo lên thượng quan hoặc hương hội, tùy theo lúc để trừng phạt.

Khoản 10. -- Ban trị-sự. Những chức dịch trong ban trị-sự, làm việc làng, ai nấy đều có chức - vụ và trách nhiệm riêng, nhưng do lý-trưởng kiểm đốc và chịu phụ-trách.

Khoản 11. -- Dân-đinh từ 25 tuổi sấp lên, có đóng sưu, hay là ở hàng chức-sắc, miễn-sai, miễn-dao, đều được trạch cử vào ban trị sự. Còn chức hương bản thì phải chọn lựa trong hàng vật lực.

Khoản 12. -- Hương kiểm đốc suất một toán tuần-phu để coi việc cảnh sát trong xã.

Khoản 13. -- Tuần phu thì chọn trong bọn tráng đinh từ 18 tuổi trở lên. Thời kỳ mà họ phải ứng dịch lâu hay chóng, tùy theo số tráng đinh nhiều hay ít ở trong xã.

Các hạng chức sắc, miễn sai, miễn dao, các học sinh chính-thức tòng học tại trường công, trường tư có nhà nước cho phép, hay đã có bằng sơ-học thì đều được miễn.

Khoản 14. -- Tuần phu phải mang trong mình một cái thẻ nói rõ tên tuổi, quê quán, có lý trưởng ký áp và phải mang ở cánh tay một cái huy hiệu riêng. Khi ai hỏi thẻ ấy thì phải trình ngay.

Khoản 15. -- Tuần-phu do hương-kiểm sai xử để dữ trật tự và sự trị an trong xã, nghĩa là phải trông nom cho tài sản và vận mệnh dân, phải truy nã những quân gian dõ và không cho vào hương giới. Tuần phu còn phải kiểm cố cho dân tuân theo lệ luật cảnh sát của làng. Kẻ nào vi cảnh thì trình hương-kiểm cùng lý-trưởng để loan báo cho hương hội.

Khoản 16. -- Nếu có khách lạ vào làng, ngủ lại nhà ai, thì chủ nhà phải trình hương kiểm-biết. Hương-kiểm phải cho phép, nhưng tùy nghi mà phòng bị. Nếu chủ nhà không khai báo thì phải phạt tiền, và sau có xảy ra việc gì biến cố thì phải chịu trách-nhiệm.

Khoản 17. -- Các xã có thể cho bọn hành khất lưu trú tại một nhà nào cách xa dân cư và cứ mỗi tháng hoặc mỗi năm bố thí cho bọn nó ít nhiều, tùy theo số dự toán về việc từ thiện. Bọn kia đã được nhờ, thì làng bảo làm việc gì, không được từ chối và không được cho bọn ấy lảng vảng tới gần dân cư điền sản.

Khoản 18. -- Mỗi năm, điền chủ phải nộp vào hương quỹ cứ mỗi mẫu nhiều nhất là một litre lúa, hay là trả bằng tiền cũng được. Thế là suốt năm, không phải dự vào các việc làm phúc nữa.

Còn người làm nghề nghiệp khác thì phải đóng 1 phần nghìn (1/1000) tiền lợi tức. Kẻ nào bị bọn hành khất quấy nhiễu, được phép kiện hương-kiểm tại hương-hội.

Khoản 19. -- Hương-mục là thư-ký của hương-hội và của lý-trưởng.

Khoản 20. -- Hương-bản là người giữ công quỹ của làng và chuyên nhiệm về việc nhận lĩnh các khoản thu nhập và trả các khoản chi tiêu.

Khoản 21. Hương-bộ. Về việc sinh, tử, giá thú, hương - bộ giữ mỗi thứ một cuốn sổ riêng, có tồn căn.

Khoản 22. -- Trong năm, được bao nhiêu hoàng-đinh đúng 18 tuổi và được bao nhiêu tráng-đinh lên lão hạng thì đầu năm hương bộ phải trình hương hội mỗi hạng một bản thống kê.

Khoản 23 -- Hương bộ còn đả một cuốn liệt kê các thứ bất động sản bảo lãnh cho các trái khoản. Những bản trích lục sổ này phải có hương bản ký nhận và lý-trưởng phó thự.

Hương-hội

Khoản 24 -- Hương-hội thì trạch cử trong các bậc lão thành hơn ở các họ. Số tộc biểu ở hương-hội hạn định nhiều ít tùy theo xã to nhỏ.

Khoản 25 -- Chức vị tộc biểu không có niên hạn, chỉ trừ khi nào hoặc quá cố hay từ dịch, hoặc cách dịch, hoặc vì can sĩ-nhục-hình, thể-hình mà bị bãi dịch, hoặc vì số đinh trong họ ít đi mà phải thoái vị, hoặc bản tộc có lời xin thay, thì mới thôi.

Vậy cứ ba năm, phải xét lại số tộc-biểu một lần, để phòng có thay đổi, như là tăng đinh, giảm đinh, hay là để cho các tộc phái được thay đổi.

(Còn nữa) N.

CUỘC SỔ SỐ CỦA HỘI TRÍ - HÒA

Tất cả có 113 số trúng

Số nhất : Được một cái xe ô tô

đáng giá	*4 000$00*
và tiền mặt	*5.000.00*
	9.000$00

Còn các lô 1.000$00, 500$00, 100$00, 50 00 và 25$00 thì nhiều lắm.

Giá bán mỗi vé 1. 0

Có gởi bán tại bản quán

Tiền cước gởi com-măng-đê : Từ 1 vé đến 5 vé 0$20 ; từ 6 vé đến 10 vé 0$30

Các tin buôn-bán

Thời giá quốc trái :

Ngày 3 Décembre 1929

3 °/.	hoàn dân		85 f. 85
3 ½ °/.	hoàn dân		93 f. 10
4 °/.	vĩnh viễn	1917	97 f. 30
4 °/.	»	1918	98 f. 10
6 °/.	»	1920	103 f. 10
5 °/.	hoàn dân	1920	128 f. 35
4 °/.		1925	124 f. 20

Ngày 14 Décembre 1929

3 °/.	vĩnh-viễn	80 f. 95
5 °/.	1915 - 1916	106 f. 00

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất	một tạ	11 $ 89
— nhì	—	11 50
— ba	—	10 80
Thóc hạng nhất,		7 00
Bắp ngô		6 80

Tầu tới, tầu đi

Tầu *Claude Chappe* mang thư của tầu *Sphinx* ở Pháp sang đã từ Saigon chạy ra Qui - nhơn, Tourane và Haiphong đêm 25 décembre lúc 23 giờ.

Tầu *Cap Tourane* đã từ Saigon chạy đi Tourane và Haiphong, ngày 24 décembre sẽ tới Haiphong vào chiều 27, hay sáng 28 décembre.

Tầu *Menado Maru* sẽ tới Haiphong ngày 29 décembre và đến 1er janvier sẽ biệt Haiphong chạy đi Hongkong, ghé Pakhoi và Hoihow.

PAGES FRANÇAISES

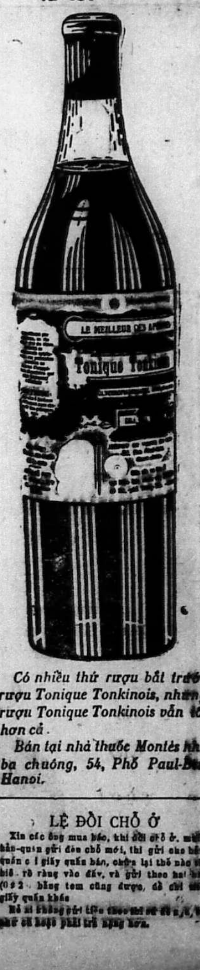
PAR UN JEUNE ÉLÈVE ANNAMITE

NGUYỄN-TIẾN-LANG

Về hai kỳ thi tú-tài mới rồi, ông Nguyễn-tiến-Lãng đã nổi tiếng giỏi pháp-văn, các báo đều ca-tụng. Nay Tân-Dân Thư-Quán xuất bản tập văn này, thực là hợp sự ước-mong của phần nhiều nhà tây-học.

Sách dày 133 trang, in rất đẹp, giá bán 0$65. Ở xa xin gửi thêm 0$20 cước phí. 3.038

"Các quan công nhận là tốt nhất"

Có nhiều thứ rượu bất trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert Hanoi.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quản bán, chữa lại chỗ nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$2) bằng tem cũng được, để chi tiền giấy quản khác.

Hễ ai không gửi tiền theo thì sẽ để nguyên, vì phải chi hoặc phải trả nặng hơn.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ microfilms trường Đại Học Cornell

CHU' TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau đóc giong,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thông mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buội bậm dơ dáy
hay là có vật độc.
Thì củng Khỏi lo đau
Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng,
nóng lạnh cùng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.
Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh-nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp
có hiệu chữ

VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

HỠI NGƯỜI KÉM HUYẾT,
BẠI DƯƠNG, KIỆT LỰC,
NGƯỜI TRÍ NÃO SUY-ĐỒI,

Các người thất lực, mất ăn, mất ngủ, đêm thâu chằn chọc, vì đấy mà lo nghĩ xa gần, không còn giám tin ở mình nữa. Trí ký-ức (trí nhớ) một ngày một giảm, đó tỏ ra rằng bộ não đã suy, nhưng mà còn có thể bồi bổ lại được, vậy nên uống ngay thuốc

ELIXIR ZIDAL
Của Bác-sỹ OMNÈS

Uống thuốc mỹ-tửu này thì tức khắc thấy bộ thần kinh được yên, ăn ngon ngủ kỹ rồi sức lực tăng lên bội phần.

Bác-sỹ SALLES, 11, Boul. de Strasbourg, PARIS
Có bán ở các hiệu thuốc tây

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Nhà Bán-đồ « TĂM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Ai mà làm lụng mệt nhọc thái quá, cử động nặng nề, buồn rầu nghĩ ngợi thì thường hay mắc phải bệnh thương gân, khi đã bị bệnh thì đêm không ngủ được, chẳng còn gì nguy-hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhất là ở các xứ nóng thì lại cần phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng dậy thấy trong mình mệt nhọc, không làm gì được.

Thuốc *Neurinase* là của một viên học-sinh cũ ở viện Pasteur thành Ba-lê tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được êm đềm, lại thêm bồi bổ.

Người già kẻ trẻ uống đều được cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
3045

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU

VICHY CÉLESTINS

uống trừ lành các chứng:
Nhứt xương cốt, bình hay mắc đái, đau mình nhứt gân, đái lợn cợn có cát, đau lặc-léo.

CÁC VỊ SẢNG HIỆU VICHY-ÉTAT

SEL VICHY-ETAT Điêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối.
PASTILLES VICHY-ETAT Uống hai ba liều Khi ăn rồi thì dễ tiêu tang.
COMPRIMÉS VICHY-ETAT Để cho mỗi người làm ra nước mạch hơi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẦM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được thành ra nhiều khi bản quán không biết mà trả lời.

Bịnh ghẻ chốc
Đau nhứt trong chơn cẳng
LÁC, NGHỨA, DA TRẦY KHÔ, NỨC, CHẺ cùng bất kỳ bịnh chứng nào ngoài da-thân thì trị tuyệt một cách hay, nhờ thuốc thoa
FLORENTINE
Các ông dùng thử một lần, coi có quả thuốc thiệt hiệu-nghiệm vậy chăng
Cả vạn người đã chứng chắc hay thật!
Cùng các nhà thuốc và tại sở: 52, R. de Grenelle PARIS — Thuốc dán FLORENTINE

Agences d'annonces en Europe:
SOCIÉTÉ MUTUELLE de Publicité
14, RUE ROUGEMONT, PARIS (IXe)

Certifié l'insertion
Imprimerie du TRUNG-BẮC TÂN-VĂN
Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

THUỐC HO TRẺ-CON

SIROP ANDRÉ

Là thuốc ho trẻ-con rất thần-hiệu, nhà nào cũng nên có, để phòng chữa cho con trẻ.

Về mùa này, nóng lạnh thất thường, trẻ con hay sinh ho lắm. Nếu không chữa ngay, để lan man một ngày một ho nặng, thì thật khốn.

Muốn trị ho của trẻ con, không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc:

Sirop André
Khi mua phải nói tuổi đứa bé ho.
Bán tại hiệu bào chế:
CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59 phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

MAU, MAU, KẺO HẾT!!!

CUỘC SỔ SỐ CỦA VIỆN QUANG-CHẤT ĐÔNG-DƯƠNG
(Loterie de l'Institut du Radium de l'Indochine)

Tất cả: 151 số trúng giải.
SỐ NHẤT ĐƯỢC: 12.000$00
Ngày mở số: Hoãn lại đến ngày chủ-nhật **19 Janvier 1930**
Mỗi vé: 1$00
Có bán vé tại Bản-quán

N. B. — Các ngài ở xa gửi mua vé xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, tính như sau này:
Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$30
Cả 10 vé gửi vào một phong bì: 0$50

THUỐC HO THẦN HIỆU

SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là:

Ho — Ho gió — Ghip (Cảm thiên-thời) — Hen

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG: *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc **SIROP NOFAL** *để cho những người ho đã quá mười lăm tuổi dùng.*

Bán tại hiệu bào chế:
CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59 phố Paul Bert, Hanoi
GIẤY NÓI SỐ 96

Cách thức tra thuốc **COLLYRE JAUNE**

CỦA BÁC-SĨ CASAUX 0$30

CỦA BÁC-SĨ CASAUX 0$30

Bán tại: PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI

RÉCLAME!

Mũ feutre	2$50 và 2$00
Mũ liège	1$50 và 1$00
Mũ quả trám	2$00
Khăn lượt ta hạng tốt	2$00 và 1$50

HAI-CHINH
CHAPELLERIE — *74-76, rue du Pont en Bois, 74-76* — HANOI

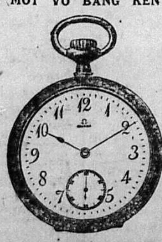
Không thể tin được
nhưng may THỰC

HIỆN NAY TẠI:

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

quí khách chỉ bỏ ra:
15 đồng bạc
mà mua được một cái Đồng-hồ OMÉGA
là thứ Đồng-hồ tốt hơn các thứ Đồng-hồ khác
MỐT VỎ BẰNG KỀN

GIỜ chơi xuốt đời

ĐÚNG rồi không hỏng

MỚI XUẤT BẢN:

1° — CANDIDE OU L'OPTIMISME
(Chuyện chàng Cảng-Đích)
2° — ZADIG OU LA DESTINÉE
(Chuyện chàng Gia-Địch)
3° — LA PRINCESSE DE BABYLONE
(Công-chúa thành Ba-By-Luân)
4° — L'INGÉNU
(Anh chàng tự nhiên)

Của VOLTAIRE tiên sanh soạn
NGUYỄN VĂN-HIẾU dịch-thuật

Giá: 1° Candide, 0$60 — 2° Zadig. 0$50 — 3° La Princesse. 0$48
4° L'Ingénu 0$45
Tiền cước gởi đi các tỉnh: *Recommandé, mỗi quyển*: 0$20
Hoặc cả 4 quyển gói làm một. 0$40
Bán buôn và bán lẻ tại bản quán

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
CÓ ĐẶC QUYỀN SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN: Francs **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 30 DÉCEMBRE 1928: » **105.000.000**

HỘI-ĐỒNG TRỊ-SỰ:

Chánh trị-sự: M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Đông-dương Vân-nam;
Phó trị-sự: M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm: M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.
Chính quán tại: 96 Boulevard Haussman, Paris (VIIIe)

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này:

In các thứ giấy bạc.
Mua bán các trái phiếu, ngân-phiếu các giấy nhận tiền đi dương, gởi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi-điếm hay là các viên quản lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế-giới
Gởi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.
Mở các quĩ cho vay tiền và gởi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí khách. (Xin xem bản tổng-kê về việc này.)
Cho vay tiền trước về các trái phiếu, mùa màng hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.
Nhận mua bán những trái-phiếu khắp các thị trường, nhận thâu tiền giúp những lợi tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái-phiếu.
Nhận trả tiền trước những trái phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền tài về việc buôn khắp toàn cầu.
Đổi chác các thứ tiền bạc hoá: trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.
Giao dịch các công-việc thuộc về ngân-hàng ở Đại Pháp, Viễn đông và các ngoại quốc.
Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Diêm-Lưu-Tín-Diện: INDOCHINE

GIẤY NÓI:	
Hanoi	58.
Haiphong	26. và 219
Namdinh	90.
Vinh	45.
Thanh hóa	37.